

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Incă ceva

Un gând ivit sub influința zilelor de sfinte
exerciții spirituale *)

E ultima serie a preoților arhidiecezani, la sf. exerciții în Blaj. S'au perindat la izvorul înoitor de suflete atâția preoți, cari s'au reîntors la vetrele lor primeniți, și aceasta reînnoire desigur își va avea binefăcătoarea înfruntare și în mulțimea credincioșilor. Sf. Spirit, bogat revărsat prin strălucita-i unealtă, care este Ilustritatea pâr. prepozit dela Gherla Dr. Octavian Domide, se revărsa peste o întreagă biserică și peste toți preoții ei.

Dar nu e completă opera.

Preotul, întinerit sufletește, rămâne lumină vie... până când familia lui e model de familie creștină, ceea ce nu atârna numai dela el.

Preotesele sunt pătrunse de un spirit prea lumesc și e de știut, că spiritul religios în familie va fi cu al mamei și al soției. Modernismul, rău înțeles, face ravagii și aici. Haina ultrascurtă, părul tăiat băiețește, ori retezat, și mai ales frica de copii, sistemul blăstămat din păturile intelectuale, ispitesc cu tărie și căminul sfânt al bietului preot. Modelul din „Vatra familiară“ începe a nu avea imitatori... Preotesele, mame la 5—10 copii, sunt luate în balon de colegele lor moderne, și tentațiunea e mare, părintele se luptă, poate cedează și rodul pastorației suferă prin exemplul vădit.

Copii, mai ales fetițele, se „emancipează“ și bietul om, care are pretenția, ori cel puțin datorința, de a duce în turma lui Dzeu oițele perdute, este de multeori neputincios în casa sa proprie. Lectura religioasă în românește lipsește și — câte alte împrejurări nu contribuie la astfel de stări.

Avem „Institutul Recunoștinței“, unde se pot găzdui foarte bine și doamnele preotese pentru 1—2 zile de exerciții!

Nu avem mai mare dorință, decât să fie chemate în serii și surorile preotese, ca tovarășe de viață ale păstorilor sufletești. Nu se pot descrie binefacerile unei atari acțiuni! Și superiorii, cari poartă grija unei biserici, nu pot neglija complectarea exercițiilor preoțești, de pe urma cărora familia preotului s'ar face adevărată familie creștină: model în sat și oraș. Dela centru nu se prea poate ști, cât folos poate aduce unei parohii o preoteasă credincioasă și iarăși câte parohii s'au ruinat prin opera destructivă a unor preotese rele.

Să sperăm deci, că acest ciclu de exerciții încă se va începe cât mai curând și anume, înversându-se seria, așa ca începutul să-l facă cea mai tinere.

Pr. Ion Belu.

*) Gândul pâr. Belu este din cele mai bune și, dacă și găsim cam pesimistă diagnoza ce-o face, suntem perfect de acord, că ideea va trebui înfăptuită cât mai fără întârziere, și încă la noul Institut al surorilor călugărițe, singurul loc care poate veni în combinație.

După exerciții...

— Câteva reflexii pe marginea neajunsurilor din satele noastre —

de Dr. NICOLAE LUPU

Stând de vorbă cu frații preoți despre mișcarea de pe terenul vieții spirituale din parohiile lor, și-se răspunde de multeori: — Este greu, de oarece generația de după războiu nu mai este ca cea de mai înainte, oamenii de azi nu mai au credința atât de vie, nici iubirea față de Dumnezeu și de aproapele atât de aprinsă. — Toate se aruncă în sarcina războiului, deși poate nu războiul poartă singura vină.

Este adevărat, că războiul a lăsat urme și'n sufletele credincioșilor, și că mulți cari trecând prin prinsoarea rusă ori italiană, unde au respirat aerul corupt al revoluției și s'au ocupat multă vreme numai cu gânduri de câștig pe orice cale, s'au răcit față de cele spirituale, căci, dupăcum zice Mântuitorul, nimeni nu poate servi la doi domni, când aceia sunt contrari unul altuia. Nu se poate nega apoi nici faptul, că spiritul de jertfă este mai lănced în generația de după războiu. Dar am căutat noi oare cauzele acestor scăderi?

Dacă vom începe dela noi preoții, au nu suntem și noi generație postbelică? Au ceea ce spunem despre alții, nu ni-s'ar potrivi și nouă? Cum este spiritul de jertfă în noi? Care este zelul pentru mântuirea sufletelor, pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru podoaba casei Lui în noua generația preoțească?

Nu vreau nici să acuz, nici să dau sfaturi, ci constat numai că de multeori generația postbelică vinovată suntem noi înșine. Atributele nefavorabile de multeori ni-se cuvin numai nouă, și este o greșală să-le punem singur în sarcina poporului sau a credincioșilor.

Să aduc două exemple și să le punem în față.

În anul trecut am fost la misiuni într-o comună fruntașă, unde însă foarte puțini dintre credincioși au luat parte precum se cuvine, foarte puțini s'au spovedit și cuminecat, ba mulți au mers chiar la lucru. În Dumineci și'n sărbători adeseori am văzut oameni la câmp, la fân, la seceriș și chiar la săpatul porumbului. Ocazional vorbind după aceea cu preoții acestor comune despre cauzele acestor profanări ale zilelor de Dumineci și sărbătoare, mi-se spunea: — Noi suntem amestecați cu ortodocși și cu protestanți, cari nu mai respectează poruncile bisericești, dar și fără asta: generația de după războiu nu mai este atât de evlavioasă ca înainte. — Interesându-mă însă mai de aproape, am aflat, că înșiși conducătorii, preoții, acestor credincioși fac parte din generația de după războiu, care nu mai are spiritul de jertfă și evlavie, cerute de statul sfânt al preoției. În aceste comune, preoții au devenit înșiși oameni postbelici, interesându-se mai mult de câștiguri personale decât de biserică,

de binele sufletesc al credincioșilor și de mărirea lui Dumnezeu.

De curând, la sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, iarăși am fost în misiuni în altă comună fruntașă, al cărei nume nu impoartă aici, și unde am aflat cu totul altceva. În marea comună aproape toți adulții se mărturisesc și se cuminecă în fiecare lună, în onoarea Inimei preasfinte alui Isus. Primarul și alte persoane fruntașe premerg cu exemplul. Legile și poruncile bisericești se observă cu rigoare, iar poporul este bun, pacinic, evlavios și'n bunăstare.

Ori doară acești oameni nu fac și ei parte din generațiunea postbelică? Din comuna aceea nu a fost nici unul la front, prizonier și în atmosferă de revoluție? Pentruce dară ei nu s'au corupt, ba, ce e mai mult, după război s'au făcut mai buni? Pentrucă preotul a fost în tot timpul la locul său, a premers cu exemplul și nicicând nu s'a împăcat cu aceea că spiritul postbelic este și trebuie să fie mai dăbălăzat și mai lănced decât cel antebelic.

Ar putea zice cineva că poate așa este obiceiul locului, dar nu este așa. În legătură, alipită chiar de aceea comună, este o altă comună, ortodoxă. Și deși granițele administrative ale comunelor acestora abia se pot observa, se pot vedea, în schimb, foarte bine granițele spirituale ale parohiilor. În parohia ortodoxă sunt oamenii tot atât de indiferenți ca și'n oricare parohie ortodoxă din părțile Sibiului, Brașovului, sau de pe Târnavă, iar preotul se mântuește cu aceea că credincioșii lui sunt generațiune postbelică.

Indrăznesc deci să afirm, că generațiunea de după războiu atunci va înceta a fi mai rea decât cea de mai înainte, când noi preoții nu ne vom lăsa seduși de spiritul postbelic gheșetar și vânător neobosit de averi și onoruri necanonice, ci vom sta străjuind cu credință turma lui Hristos. Dacă noi vom premerge cu exemplul, credincioșii ne vor urma, precum urmează și acum pe preot, fie'n hărnicie și zel față de cele sfinte, fie'n indiferență față de ele și'n pofta de câștiguri.

Și să nu uităm, că dacă vom căuta mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, toate celelalte se vor adauge nouă.

Iarăși chestia școlii și bisericii românești din Iugoslavia. Amănată mereu și trăgănată atâta timp spre marea pierdere a neamului nostru, chestia școlilor românești din Banatul sârbesc pare a fi ajuns acum de curând la o situație mai bună.

O delegație a guvernului român ar fi ajuns, afirmative, după îndelungate tratative,

urmate la Belgrad, la rezultatul îmbucurător, că Românii din Banatul sârbesc li-se va aplica pe viitor acelaș regim care s'a aplicat și până acum Sârbilor din Banatul românesc. Se va crea anume câte o școală românească în toate comunele, unde numărul copiilor de școală atinge cifra de 80. Aceste școli vor fi susținute de stat și limba lor de predare va fi cea românească, esceptând anumite materii, cari se vor preda în limba statului.

Acordul acesta privește însă numai populația din Banat, lăsând cu totul înafară de orice socoteală elementul românesc compact din Valea Timocului și pe cei din Macedonia, cari sub imperiul turcesc s'au bucurat înainte de un tratament mult mai uman decât cel li-se aplică acum din partea unei puteri aliate. Mai presus de toate este apoi chestia bisericească, privitor la care nu s'a putut face nimic, fiindcă, afirmative, constituția iugoslavă s'ar împotrivi oricărui aranjament în această materie.

Piedeca este evident în normele cari se referă la biserica ortodoxă națională a Sârbiei, norme, cari nu admit, se pare, în raporturile cu Dumnezeu ale fraților noștri de acolo nici un cuvânt românesc. Și cu toate acestea oamenii continuă a crede, că ortodoxia națională continuă a fi cea mai bună lege... românească. Până când?

Sfântă Măria-mare în alte centre ale bisericii noastre. În afară de mănăstirea dela Nicula, sărbătoarea adormirii Maicii Domnului a fost și în alte centre ale bisericii noastre prilej de înălțătoare serbători ale sufletelor.

Astfel ni-se anunță lucruri din cele mai mângâitoare dela *Buciumi*, în județul Sălaj, unde s'au ținut misiuni populare, la cari să fi participat către 15.000 de credincioși. Nu mai puțin decât 11 preoți au ascultat în preziua sărbătorii mărturisiri până în ceasurile târzii de după miezul nopții, apropiindu-se de sfânta împărtășanie circa 3000 persoane.

Tot bine ni-se scrie și dela *Cojocna*, unde „ruga“, introdusă de p. protopop Hațieganu, a dat și anul acesta roade bogate. Serviciul divin din ziua sărbătorii a fost cele-

brat de 8 preoți, în fața a peste 2000 de credincioși veniți din comunele învecinate; s'au mărturisit și cuminecat cu sutele, ducând cu toții cele mai bune și mai sfinte îndemnuri dela această sărbătoare a Maicii Domnului.

Și ca în aceste comune va fi fost încă în atâtea altele, făcând din Sf.-Măria mare o zi de bogate grații pentru întreagă provincia noastră bisericească.

Pro memoria

Constatări și reflexii care e bine să fie cunoscute de toți

»Neamul« dela București — organul de publicitate al partidului de sub conducerea dlui N. Iorga, care după cum se știe a sistat »Neamul Românesc« din cauza cenzurii — publică în numărul său dela 23 August, sub titlul: O AMINTIRE, șirele de mai jos ale dlui N. Iorga, cari au fost suprimate, la timpul său, din partea cenzurii. Sunt amintiri de o caldă duioșie referitoare la personalitatea fostului Rege Ferdinand, pe cari — pentru cele câteva constatări făcute pe marginea lor — nime nu avea dreptul să le subtragă din fața opiniei publice a țării.

Ca un omagiu față de fostul Suveran, le dăm și noi pentru că o merită.

Măcar acum când lepedea acopere mormântul celui dintâiu rege al României unite, d. censor, stăpânul cugetării și simțirii mele, în zilele când stăpânește d. I. I. Brătianu și d-l Duca și d-l censor și purtătorul pământului d-lui censor, îmi va permite să vorbesc de Suveranul pe care l-am cunoscut și poate — dacă-mi dați voie — l-am și ajutat și despre omul pe care l-am iubit.

Sânt mulți, forte mulți ani de atunci.

Eram tânăr și nu „faceam politică“. Smerit profesor, nu cunoaștem decât pe elevii mei. Cred că nu cetam gazetele afară de „Universul“, care nu era încă depozitara cugetării d-lui Stelian Popescu.

Atunci, cineva mi-a spus că „Prințul“ dorește să cunoască generația peste care și cu care va domni. Și m'am dus, cu totul necunosător de audiențe, la Cotroceni.

Moștenitorul tronului românesc se resimțea de greaua lui boală din tinerețe. În odaia, unde sta între cărți, cu cănele favorit la picioare și

pe un sprijin un papagal-curtezan, care se amesteca în vorbă, a început o conversație care mi-s'a părut întâiu curioasă și care a fost pentru mine o descoperire. „Prințul Ferdinand“ își arăta profundul dispreț pentru politicianism și din toată istoria contemporană a României desfăcea o singură figură: pe Kogălniceanu, căruia i-se închina. Noi toți ne închinam tot numai la acela. Și la Palat deci se gândește așa?

A trecut multă vreme. N'am mai cerut o audiență. În jurul meu toți făceau politică și, adesea fără însușiri, se căpătuiau. În odaia lui profesorul cu o sigură leafă mică și cu o familie mare cetea cărțile lui și seara, uneori, „Universul“, fără Excelența Sa d. Stelian Popescu.

La Iași însă se inaugura nu știu ce și profesorul era de față — și, iată, demonstrația studentescă de la 1906 îl aruncase în politica națională, așteptând ca răscoalele țărănești să-l arunce în cea militantă. Devenise agitator nesuferit, un intolerabil revoluționar, de care orice om onest trebuia să se ferească. — Prințul reprezintă pe Regele. I-s'a dat o masă la Mitropolie. Și, din greșală, a fost invitat și profesorul. Dar, plină fiind sala de oameni importanți și foarte importanți, acela care doria să fie inițiatorul unei noi politici se îndrepta spre musafirul nedorit. Și văd încă scena: uitând cu totul de acei politicieni înalți în ranguri, el vorbi o lungă jumătate de ceas cu cel prigunit și oropsit. Tot cuvântul i-a fost numai de țeran — cu iubire —, de parazitismul politic — cu desgust. În viața mea o convorbire politică nu m'a zguduit și nu m'a bucurat mai mult. Mă întorceam acasă zburând pe străzile pustii. Și în fundul întunecat al nopții parecă o auroră răsăria.

A mai trecut multă vreme. Profesorul făcea o politică grea, de muncă și umilință: un martiriu. Pe atunci nu era țeranism. Afară de ceva poponism rusesc, era sigura democrație. Și absolut singura democrație națională. Tot la Iași, se desvelea statuia lui Kogălniceanu, a aceluia pe care Prințul îl respecta pentru că nu fusese un politician. Și iarăși profesorul era de față, d. I. I. Brătianu fiind stăpân — și

□ □ Foia „Unirii“ □ □

Ceasornicul Sfinției Sale

— File rupte din însemnările unui preot —
de Dumitru Neda.

II.

Nedumerirea shakespeareană: de-i mai bine a fi sau a nu fi (Hamlet III. 1) în sufletul unui adevărat preot al lui Hristos n'are loc și răgaz să-și picure veninul paralizator. La orice ceas al zilei va fi lost chemat și tocmit la lucru (Mt. 20, 1—16), el știe că odată ce-a intrat în țarina marelui Hospodor și a pus mâna pe plug (Lc. 9, 62) o singură grijă trebuie să aibă: să munciască până are lumină (Io. 12, 35), ca *isprava mânilor sale să se vadă și să rămână* (Io. 15, 16). Nemuritorul Cardinal-primat al Belgiei, D. I. Mercier († 1926), într-una din conferințele sale pastorale își îndemna preoții să fie *oameni de inițiativă*, având groază numai de ceea ce este o simplă și șarbădă rutină exterioară și de cea prudentă a vârstei înaintate, carea frizează inertia. „Țineți — zicea acest ilustru personagiu — la principiul, că *nu de aceea ați fost trimiși în parohie*, ori în vre-un institut oarecare, fie acela de învățământ ori de caritate, *pentruca să lăsați și pe mai departe lucrurile în statul în care sunt*. Se vor fi aflând într-o stare rea, atunci trebuie schimbate;

se vor fi aflând în stare bună, — atunci trebuie schimbate și mai îmbunătățite“ (D. I. Mercier: *La vie intérieure*. Louvain 1927. pag. 265). La nici un caz deci nu-i de stat cu mâinile în sân. Nicăirea și nicicând, sub nici un titlu, afară de cazul rarism al absolutei neputințe morale și fizice.

Că în parohiile noastre, dela sate și dela orașe, cât este de schimbat și de îmbunătățit, știm cu toții prea bine. Ne-o spun fără încetare bisericile mute peste săptămână, goale în sărbători, s'race și neimpodobite în toată vremea. Nepăsarea față de cele sfinte la pătura cultă, multele credințe deșarte — fice ale ignoranței într'ale credinței — și datini rele la popor, ușurătatea schimbării de lege, răceala turmei față de păstor, lipsa de *interes viu* față de problemele unei spiritualități superioare, — presă la nivel, mănăstiri înfloritoare de bărbați și femei, organizațiuni sociale-caritative pe baze strict așetice — sunt tot atâtea semne de întrebare ce se ridică, chinuitoare, înaintea oricui iubește biserica noastră și dorește întărirea ei.

Cauza atâtor neajunsuri?

Lipsa, ori mai bine zis: numărul prea restrâns al sufletelor impunătoare de apostoli între noi preoții, a sufletelor zorite de dragostea lui Hristos (2 Cor. 5, 14) să facă bine la toți până mai au vreme (Gal. 6, 10), cu jertfa sănătății, ba chiar și a vieții proprii, fiindcă voința expresă a Mântuitorului este ca tot cel ce aspiră la vrednicia de a fi ucenicul Lui,

să aibă tăria sufletească de-a părăsi pentru El: mamă, tată, muiere, copii, fete, țarini, până și sufletul său (Mt. 37—39; 19, 29; Lc. 14, 26). Cine pune în slujba Domnului numai o parte a puterilor sale, când și cum convine bunei sale dispoziții, acela haina preoției va uzurpa-o, dar binecuvântarea ceriului nu se va pogori peste ceea ce va întreprinde el de ochii lumii. Deșertăciunile lui ani vor fi — vorba Psalmistului — și întru urgia celui Preainalt se va stinge (Ps. 89, 5. 9), într'o parohie părăginită, în carea șueră a pustiire vânturile unei ierni fără soare, fără lumină și fără căldură, prin ramurivlă guite de pomi piperniciți, părășiți.

Rezultatele nemaipomenite ale activității, pedagogice, pastorale, sociale și caritative a celui ce fusese Don Bosco († 1888) au pus în uimire o lume întreagă. Puțini însă știu de mirarea medicului ce se întreba adânc mișcat la moartea filantropului acestuia fără seamăn în vremile mai noi: Cum a putut s'o ducă atâta vreme (1815—1888) omul acesta, la care s'a constatat, că de mulți ani nu mai avusese nici un nerv ce să nu fi fost sdruncinat? Și ca Don Bosco au fost toți câți au săvârșit lucruri mari în biserica Domnului: Au fost făclii aprinse ce s'au mistuit luminând fără încetare (Mt. 5, 15), în crâncene *abateri sălnice* spre mai bine, spre tot mai mult bine. Acesta-i misterul *rodniciei vieții sfinților*. Iar asta din simplul motiv, că în ordinea de acum a lucrurilor, Dumnezeu, intru împlinirea planurilor

Știri mărunte

Școlare. Liceul de fete »Principesa Ileana« din Turda anunță, că începând cu noul an școlar 1927/8 va avea și clasa VI-a. Taxa de internat este de 12,000 Lei.

— Dela direcțiunea liceului de fete »Regina Maria« din Cluj ni-se cere publicarea următoarelor date: 1. Prenunțările se fac între 1—8 Sept. 2. Examenele de admitere pe cl. I. și cele de bursă (sunt în total 3 burse a 6000 Lei pentru fiice de funcționari) se încep în 10 Sept. ora 8 dimineața. 3. Examenele de corigență, particulare, integrale, de diferență, se încep în 12 Sept. ora 8 dim. 4. Examenul de admitere în clasa V se începe în 20 Sept. ora 8 dim. 5. Inscriserile se fac în 21—4 Septembrie.

Inscrierile pentru bacalaureat. Ministerul instrucțiunii a luat următoarele dispozițiuni referitoare la înscrierile candidaților la examenul de bacalaureat în sesiunea de toamnă: Candidații vechi (inclusiv cei respinși în lunie c.) vor face cereri până la 5 Septembrie, iar cei noi până la 22 Septembrie. Cererile vor fi adresate inspectoratelor regionale. Mutările dintr'o regiune într'alta se adresează numai ministerului, cu arătarea motivului; ele vor fi însoțite de actele, prin cari se justifică cererea de strămutare (certIFICATE de mutare a domiciliului, de numire în funcție, etc.)

Locale. Luni, la Tăierea capului sf. Ioan, va predica în catedrală păr. Traian German, director la liceul de fete, iar Dumineca viitoare, a douăsprezecea după Rusalii, Reverendul Gregoriu Tecșa, contabil la Oficiul arhidiecezan.

— Ceted despre o lege adusă în Cehoslovacia pentru aranjarea chestiunii Țiganilor nomazi, cari s'au dovedit a fi o reală mizerie socială, ne gândim la școala de cerșitorie, care-și ține, zi de zi, cursurile sale în piața orașului nostru. Câteva femei ale acestei rase tropicale, având în brațe câte un copil de sân — propriu sau străin —, așezate în diferite colțuri de pândă, au în jurul lor câte 2—3 puradai mai rășăriți, pe cari li trimit apoi, cu instrucții categorice de-a nu ceda, pe urmă cetățenilor cari își văd de treburi și rar este omul, care să nu fie mai bucuros să jertfi câțiva lei decât a se expune urmării supărătoare și stăruitoare a acestor ucenic iai desfrâului. Și dacă ar fi numai atâta.

atunci a ținut un discurs care a fost judecat slab, dar nu s'a mirat nimeni: ce are d-lui cu Țogălniceanu? A vorbit și profesorul, și din toată mulțimea, el vedea doi ochi cari-l urmăreau, și ei ziceau: „bine; așa cred și eu“. A doua zi, duceam pe Principesa Maria la monumentele Iașilor, pe dânsa și pe cei doi copii mai mari. O uimire în lumea politicianilor: agitatorul la Curte!

Trec ani iarăși. La Craiova se desvelește altă statuie: a lui Vodă Știrbei. Regele e bolnav; Prințul vorbește în locul lui. Vorbește, iarăși, despre țerani. Peste toți cei de față, ochii albaștri, buni, caută pe același urgisit, și ei par să spuie: „Vezi? Eu tot așa cred. Și, în zilele mele aceasta se va face.“

Și, de aceia tot mai mult am iubit pe Regele Ferdinand. Când la suirea lui pe tron, generalul Baliff mi-a adus patru pagini de mână Aceleia care era acuma Regină, vestindu-mi că opera începe și nu voiu fi cel din urmă la faptă, nu mai erau mijiri de aură, ci soarele clar, drept de-asupra capului.

De-atunci, de-atâtea ori aceiași ochi mi-au spus gânduri pe care și alții le-au ascultat de sigur, dar cu mai multă bucurie, nu. Și am serbat, și înfăptuirea lor, eu continuând a fi profesorul prigonit și înlăturat, dar ce are a face, odată ce gândul se înfăptuia. Și am văzut lacrimile Lui, mi-au curs calde pe mână, și am plâns și eu.

Dar ce să mai spun? N'am vrut să fac un articol, ci după ce l-am văzut sus pe catafalc, așa de slăbit, așa de micșurat, inima mea a cerut o mărturisire.

Iar dtale, d-le censor, din țara d-lui I. I. Brătianu, îți mulțămesc că mi-ai permis s'o fac înaintea celor câțiva oameni cari cetesc pe acela care, în mijlocul atâtor lucruri mari pe care, firește, tot alții le-au făcut, a rămas tot ce fusese și ce va fi până la capăt, fiindcă e agitator și revoluționar.

RECLAMA

:- este sufletul comerțului :-

sale cu oamenii se folosește tot de oameni, de Anania (Fapte 9, 6, 11), de preoții săi, drept cauze instrumentale. De sine înțeles acum, că dacă unealta e o fire de mimoză bolnavicios de delicată, veșnic îngrijată să nu-i strice cumva vântul, ploaia, frigul, căldura, umezeala, alergătura, încordarea studiului, truda vestirii cuvântului, lungimea slujbelor, ascultarea spovedaniilor, frugalitatea mâncărilor, cercetarea bolnavilor, mirosul greu al bordeelor, neregularitatea meselor, impunsăturile bârfelilor, enervarea dojenilor, nerecunoștința păstoriților, praful zlelor de vară, noroiul toamnelor târzii, capriciile primăverii cu năbădăioasele zile ale „Babelor“, izolarea lunilor de iarnă cu nopțile lor reci, lungi și monotone și alte multe inconveniente, reale sau închipuite — de sine înțeles, zic, că isprava pastorală a unei atari păpușe bune de pus în vre-un galantar, dar nu la jertfelnicul Legii Noue, va fi nulă, pentru că draguțul ei de Ego va găsi tot într'una motive „grave“ de a-și mai „tempera“ zelul, cel puțin „deocamdată“, măcar că toată înțelepciunea unei vieți active e cuprinsă în sfatul Ecclesiastului: Toate, oricâte îți dă mâna ta a face cât poți, fă (Ecl. 9, 10) acum, fără a te cruța prea mult, până mai este încă vreme primită (2 Cor. 6, 1), înainte de ce ți-ar suna și ție înfricoșata veste apocaliptică: mai mult nu va fi vreme (Apol. 10, 6), carea să poată fi răscumpărată (Efes. 6, 16) cu prețul strădaniilor și jertfelor tale.

Și, când te mai gândești că: *Subitanea mors, sacerdotum sors*, moartea pe neașteptate e a preoților soarte, într'adevăr că nu poți decât să te cruțești de structura sufletească a unui preot ce nu-și trage seama cu această sabie a lui Damocle, ce-l poate pune oricând în fața judecătorului spre a da socoteală de toate câte a făcut, în vremea câtă i-a fost hărăzită și de câte ar fi putut face, dacă n'ar fi îngropat în pământul indolenței talantul primit.

Să nu zică nime, că el nefiind plămădit din aluatul sf. Alfonso de Liguori (1696—1787) n'are nici eroismul acestuia de-a se legați cu juruința sfântă că nu va pierde în zădar nici un moment al vieții, juruință de care s'a ținut sfântul cu consecvență de fier (R. P. Berthe: Saint Alphonse de Liguori, Paris, 1923, pag. 386—388) și căreia atât de mult are să-i mulțumească lumea creștină, căci deși-i drept că nu-i născut fiecine pentru a înființa orduri călugărești, ori a scrie vre-o Theologia Moralis, a la sf. Alfonso — chiar la preoție de-ar fi el chemat de Domnul —, totuși fiecare preot e dator să-și facă în măsura puterilor sale, slujba deplin, cu vreme și fără de vreme (2 Tim. 4, 5, 2), acasă, la biserică, pe stradă, la câmp, în adunări, la cununii, la înmormântări, în zile de sărbătoare, peste săptămână, de dimineața până seara, pintre copii, tineri, bătrâni, buni, răi, indoelnici, ascultători, încăpăținați, cumiști, proști, săraci, bogați, harnici, trândavi, sănătoși, bolnavi, eiselați, bătărași, îmbrăcați

Dar copii aceștia, creșcuți în școala cerșitoriei, ajung mărișori fără a se putea desbăra de acest fel de traiu puțin onorabil, și fără a se putea obișnui — cum o dovedesc câteva pilde grăitoare — cu munca pozitivă de pe urma căreia vor avea să trăiască. Credem deci, că este o datorie elementară a primăriei și poliției de-a închide această școală de cerșitorie, îndrumând pe măestrelor ei la ocupații mai onorabile.

— Cu alaiu de mare praznic, cum de mult nu s'a mai văzut în Blaj, s'a ținut Dumineca trecută o nouă nunta, a dlui inginer Gheorghe Trâmbițaș cu dșoara Lucia V. Radeș, la care a participat ca nun mare însuși d. Iuliu Maniu.

Teatrul național din Craiova distrus de incendiu. Marțea trecută, în 23 August c. un mare incendiu a distrus aproape complet clădirea Teatrului național din Craiova, împreună cu cea mai mare parte a mobilierului. S'a mai salvat o parte din decoruri și biblioteca teatrului. Pagubele se cifrează la circa 50 milioane Lei. — Cu toate acestea stagiunea teatrală se va începe, afirmative, regulat la 15 Octombrie într'un local închiriat și cercurile interesate au și inițiat reclădirea teatrului craiovean.

† **Petru Birlea de Berbești**, paroh și protopop în Berbești și unul din cei mai cu vază intelectualai ai Maramureșului, s'a stins la 8 August c. în anul 74 al vieții și 49 al preoției sale cinstite. Il deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!

† **Liviu Gajia**, un fiu al păr. Aurel Gajia, director la Oradea — care și-a pierdut de curând și soția —, s'a stins la 18 August în anul 16 al vieții. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

D. Uioara. La »Institutul Recunoștinței« sunt în curs și ultimele lucrări, dar totuși mai este de lucru timp de vre-o lună întreagă. Internatul de fete nu și-a putut încă muta efectele din vechiul local și astfel teologia își va deschide probabil abia pela mijlocul lui Noemvrie porțile sale. Despre aceasta clericii vor fi avizați la timp.

N. Izgar. Suma trimisă pentru tipografia mănăstirii dela Bixad am primit-o și o ținem la dispoziția inițiatorilor, așteptând ca lumea înțelegătoare să sublinieze și ea cu obolul său o mișcare vrednică de-a nu fi îngropată sub pătura groasă a indolenței obișnuite. Că lumea așteaptă un semn dela cei mari, e ușor de înțeles, fiindcă dacă aceștia nu vreau să știe de ea, lucrul poate fi interpretat și ca o desaprobară. Ia cât ne privește nu

bine, murdari, veseli, deprimați, uniți într'o inimă și un gând ori divizați, fără a pierde din vedere podoaba casei Domnului, unde va trebui să se facă rost ba de niște odăjdii cuvincioase, ba de-un iconostas ca lumea, de niște icoane frumoase, de-un chivot, de-o pixidă, de-un potir după tipic, de cărți pentru strană, sfeșnice pentru altar, lumânări, geamuri, scaune, clopote, interior zugrăvit, exterior curățit, coperiș reparat, gard îndreptat, casă parohială ținută în rând, acareturi îngrijite, alte îmbunătățiri fixate pentru a fi una după alta săvârșite. Și odată cu aceasta, și chiar mai mult decât de toate acestea, preotul trebuie să fie îngrijat ca sufletul său, isvorul de energie pentru toate pornirile bune din parohie, să fie nesecat în apele harului ceresc și ale științei, taina a'opta, cum se exprimă sf. Francisc de Sales. Trebuie deci negreșit, să-și facă, oricum, clipe de răgaz pentru rugăciune, lectură spirituală, meditație și studiu. Acestea trebuiesc făcute, iar celelalte să nu fie lăsate baltă (Mt. 23, 24).

Sofisma trândăviei: nu-i vreme, nu prinde. Este vreme și pentru întremarea mântuitoare a sufletului, pentru acest singur lucru care trebuie (Lc. 10, 42), dacă se prădează atâta vreme cu sculatul târziu, mesele îndelungate, palavrele, cetitul ziarelor ori al produselor literare-beletristice mediocre ¹⁾, „siestele“, petrekerile,

¹⁾ Facă oricine proba vestitului Hugo Hurter S. I. († 1914): nu cetească luni de zile nici un ziar. După aceea

credem să fie cazul și de aceea continuăm a fi depăreați, că lucrurile n'au să rămână chiar baltă, mai ales dacă cei mai mici — din mijlocul cărora a pornit acțiunea — vor ști să-i arate viabilitatea prin o ținerea a ei la suprafață cu toate mijloacele de cari sunt capabili. — Pentru omiterea neintenționată a iscăliturii din numărul ultim și întregirea fără rost a subtitlului scurtaț acum, Vă cerem cuvenitele scuze. Altă dată vom fi mai cu grijă.

M. Cluj. Exercițiile spirituale ale păr. canonic Domide — prin fața căruia a trecut acum în curs de 3 ani întreg clerul arhidiecezei noastre — se vor tipări în curând, așa că toți vor putea să aibă, adunate în mănunchiu, îndemnurile și povețele sfinte primite în cursul exercițiilor. Ele se editează din partea I. reasfințirii Sale păr. mitropolit și anume pe bază de note stenografice, pe cari acum le revedem autorul. Pe cât știm, tuturor membrilor clerului nostru se va trimite câte un exemplar din broșura ce se va scoate și suntem siguri că toți vor primi-o ca o suvenir din cele mai plăcute și mai prețioase.

Biserica gr. cat. Poian. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

Dr. B. Gherla. Chităm primirea sumei de Lei 380, abonament pe ultimii doi ani.

P. Hunedoara. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Drag. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

M. Reghin. Am primit suma trimisă. Achitat până la 31 XII 1927.

Ț. Lugoj. Am primit 100 Lei.

Arhidieceza gr.-catolică de Alba-Iulia și Făgăraș

Nr. 4816 - 1927.

Concurs

la oficiul de medic arhidiecezan

Pentru completarea oficiului de **medic arhidiecezan în Blaj** se publică prin această concurs, **cu terminul de 15 Septembrie 1927**, în următoarele condițiuni:

vânatul după himera numită: Noroc, „peregrinajele” pela târguri și pe aiurea numai ca s'arâți că ai unde să porți pălăria, multele distracții „nevinovate” și câte și mai câte alte prilejuri potrivite pentru omorât vremea. Este vreme pentru studiu, la orice caz, Chestia e numai să *vrei să-ți iei vreme*. Cine nu-și poate rupe spre acest scop cinci minute la zi? Nu-i mare scofală și totuș cardinalul Mercier ne asigură, că urmând această practică, vom rămâne surprinși de cât vor da aceste cinci minute, înmulțite de mai multe ori — an de an — de treisuteșazecișisase de ori (O. c. pag. 278).

Și cum suntem cu studiul, așa suntem cu toate întreprinderile vieții. *Trebuie lucrat sistematic, consecvent, ceas de ceas, și de zi*, cu credință în Dumnezeu și vremea, în taină, o să țese la sfânta biruință (Vlahuță) ce se va vădi, când în forma unei gigantice portărețe a năpăstuiților ca Basiliada sfântului Vasile († 379 Paul Allard: Saint Basile 6 Paris. 1920 pag. 111), când în forma unei monumentale Summa Theologica asemenea celei a sf. Toma de Aquino († 1274), ori luând înfățișarea unei parohii ideale, cum a rămas, în toată lumea acum cunoscutul Ars, la intrarea în veșnica odihnă a mult sbuciumatului paroh sf. Ioan Vianney (1786 1859), eventual va lua altă înfățișare în lumea celor, văzute, ori nevăzute, răsplătind însă fără gres, totdeauna, pe lucrătorul harnic, cu plata cea mare foarte, care este Domnul Dumnezeu (Face-re 15, 1).

Voință neînfrântă, nervi de oțel — și **un ceasornic** să aibă Părintele și atunci toate se pot întru Hristos cel ce întărește (Fl. 4, 13) pe toate slugile bune și credincioase în folosirea bună a timpului.

percurgă dintr'odată — chestie de-un sfert, două, de oră, — colecția întreagă și o să se convingă, ca susnumitul, că vremea pierdută, zi de zi, cu flecăriile gazetelor e curată pagubă, nevrednică de-un om serios.

1. Ca **retribuție** i-se fixează salariul cu gradațiile și accesoriile — dupăcum se plătesc dela stat — a unui medic primar de județ și asimilații, pe care le va putea ridica în rate lunare anticipative. **Banii de cvartir**, de asemenea i-se vor plăti după normele dela stat. După disponibilități și acord reciproc, i-se va putea da eventual cvartir în natură.

2. **Chestia pensiunii** se va aranja în legătură cu fondul de pensii al oficialilor administrativi arhidiecezani.

3. Ca **obligamente** i-se fixează următoarele:

a. Ingrijirea medicală a întregului personal arhidiecezan din gremiu, precum și a personalului din serviciul Internatelor de învățământ, înscrise mai jos, și a Instituțiilor de administrație bisericească din Blaj.

b. Ingrijirea medicală a studenților teologi și a elevilor dela liceul și școala normală de băieți, precum și a celor dela Atelierele orfe-linatului mitropolitan și a școlii de meserii și industrie. Aici amintim și vizitele și inspecțiile medicale cerute de regulamentele școlilor de mai sus, ca vizitarea candidaților de teologie și a elevilor meniți a fi primiți în Internatele de băieți, precum și alte vizite cerute de regulamente și împrejurări.

c. Supravegherea și îndrumarea sanitară a institutelor de învățământ înscrise mai sus, precum și a Internatelor liceului și a școlii normale de băieți.

d. Propunerea medicinei pastorale la Academia de teologie și a Igienei la liceul și școala normală de băieți, în numărul de ore prescris de Consistor.

e. Rezolvirea chestiunilor de specialitate (păreri medicale, certificate de sănătate ș. a.), în toate cazurile cerute din partea Consistorului.

4. Între marginile posibilității, medicul arhidiecezan va putea avea în orașul Blaj — nu și afară de oraș — și **practică privată**, dar cu rezerva expresă, că aceasta poate fi deprinsă numai în măsură care să nu-l stân-jenească în împlinirea, acurată și la timp, a îndatoririlor sale oficiale.

5. Față de orice concurent Consistorul își rezervă dreptul de a-l numi, pe timp de un an, numai cu **titlu de provizor**, fără ca aceasta să-i aducă vre-o scădere în retribuțiile sale prevăzute mai sus.

6. **Petițiile vor fi însestrate cu următoarele documente:**

a. Extras matricular de botez.
b. Diplomă de medic, în original ori copie legalizată.

c. Dovadă despre o calificarea de-a putea propune Igiena la școlile secundare. În lipsa acesteia o declarație, că în timp de doi ani își va câștiga aceasta dovadă.

d. Atestat despre practica de până acum.
e. O scurtă schițare biografică a activității de până acum.

Blaj, din ședința consistorială, ținută la 2 August 1927.

Dr. Vasile Suciu

2-3 arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

2-2 (5)

Aviz

Firma Hoza și Sălăgean, Blaj, Magazin de manufactură, caută DOI UCENICI, din familie bună.

Administrația centrală capitulară — Blaj.

Nr. 650 - 1927

Lemne de vânzare

Administrația centrală capitulară din Blaj, jud. Târnava-mică, vinde, prin licitație cu oferte scrise, 2654 metri steri lemne focale de fag, calitatea I, cari lemne se află în **pădurea fundațiunii Andreiu Frâncu comuna Buzăș**, 4 km. depărtare dela Heanda, județul Someș.

Terminul **15 Septembrie 1927** orele 12 din zi. Deodată cu ofertele se va depune și o garanță de 50% a prețului oferit, în numerar, sau scrisoare de garanță.

Condițiuni de plătire: 1/2 din preț la aprobarea licitației din partea Venerabilului Capitlu mitropolitan, cealaltă parte din preț, când lemnele vor fi scoase pe jumătate din pădure. Timpul de plătire cel mult până la 31 Decembrie 1927.

Ofertele se trimit închise pe adresa Administrației c. capitulare.

Blaj, 24 August 1927.

1 2 (358)

Dr. Ambrosiu Cheșianu
administrator capitular.

Direcțiunea Liceului greco-catolic român de fete din Blaj.

Aviz

pe anul școlar 1927/28.

Se aduce la cunoștință, că cererile pentru înscriere la Liceul de fete se vor înainta direcțiunii Liceului între 1 și 7 Septembrie 1927.

„Cererea de înscriere trebuie adresată numai direcțiunii școlii; ea trebuie făcută și subscrisă de tatăl, sau, în lipsa de tată, de către mama, sau tuturul legal al copilului, cu arătarea locuinței sale și cu desemnarea numelui corespondentului (gazda) elevului, dacă petiționarul locuiește în altă localitate (Art. 7 din Regulamentul școlar).

La cerere se vor alătura pentru elevele cari pentru prima dată cer înscrierea în Liceul de fete din Blaj: actul de naștere, actul de botez, de vaccinare, ultimul certificat de studii al elevei și în fine obligațiunea, ce ia părintele sau corespondentul că se va supune tuturor îndatoririlor, ce-i impune regulamentul școlar față de școală.

Cererea și anexele se vor timbra conform Legii timbrului; actelor netimbrate nu li-se va da curs.

Fiecărei cereri i-se va anexa și un plic francat cu adresă completă pentru răspuns.

Răspunsul se va da între 8—10 Septembrie. Înscrierea se va face în 23—4 Septembrie.

În 25 Sept. 1927 se va oficia „Veni Sancte”, iară în 26 Septembrie 1927 se vor începe cursurile.

Examenul de admitere în cl. I. se va începe în 19 Sept. 1927 la ora 8 dimineața.

Examenul de admitere în cl. V. se va începe în 20 Sept. 1927 la ora 8 dimineața.

Examenul particular se vor începe în 15 Sept 1927 la ora 8 dimineața.

Examenul de corigență se va începe în 19 Sept. 1927 la ora 8 dimineața.

Pentru examenul de admitere în cl. a V-a și pentru examenul de corigență se vor face cereri speciale, cari vor trebui prezentate cel mult până în prețuia începerii acestor examene.

1-1 (100)

DIRECȚIUNEA.

„Unirea”

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun creștin.